Мостар: Вријеме за компромис

Пише: Валентин Инцко

Будући да ће 10. маја бити расписани општински избори, вријеме брзо истиче за имплементацију одлука Уставног суда БиХ према којима би политичари у Мостару и Парламент БиХ (а не високи представник) требало даизвршеограничене измјене изборног система у Мостару.

Спровођењеодлука Суда није само од суштинског значаја за осигурање владавине права – све одлуке Уставног суда се морају спроводити – такође је од суштинског значаја да се осигура да Мостарци имају право гласа на октобарским локалним изборима заједно са осталим бирачима у земљи.

Приликом својих бројних посјета Мостару у неколико посљедњих седмица, разговарао сам и са грађанима и са политичарима о имплементацијиодлуке Суда. Многи Мостарци су ми рекли: “Не разумијем о чему се ради у тој одлуци Суда, зашто је тако важна?”

Дозволите да кажем шта мислим о овоме и нагласим да одлука Суда не мора угрозити интересе ни једног народа у Мостару.

У јуну 2011. године и јануару 2012. године Уставни суд БиХ је донио одлуку да је избор три делегата из сваког од шест градских подручја у Градско вијеће неуставан. Проблем је у несразмјеру између броја бирача који бирају вијећнике из сваког градског подручја,који се креће између нешто више од 7000 до скоро 30000 и чињенице да бирачи у централној зони могу бирати само вијећнике са градске листе. Поред тога, Уставни суд је својом одлуком утврдио да постоји дискриминација бирача из централне зоне јер им нису осигурана иста бирачка права.

Иако је свима познато да главне политичке странке у Мостару

имају различите ставове око тога како град треба да будеорганизован, једини задатак који се **тражи** од политичких представника у граду јесте да се договоре око амандмана којима ће се ријешити ова два проблема.

Постоје различити начини измјене изборног система да би се исти ускладио са одлуком Суда, и на политичарима у Мостару је да дођу до најбољег начина да тоураде. Ипак, било које рјешење које се усвоји не би смјело уназадити процес реинтеграције Мостара или омогућити дезинтеграцију града.

Оно што сам чуо од Мостараца, без обзира у којем дијелу града живе, јесте да су они против подјеле.

Дозволите,такође,да јасно нагласим шта одлуке Суда нису урадиле. Ни од једне странке се не тражи да изради нови Статут или жртвује интересе својих бирача. Пресуде Суда нису оборише Статут Града Мостара, нити су ограничиле или нарушиле постојеће механизме заштите интереса конститутивних народа у Мостару. Механизми у Статуту који штите конститутивне народе остају на снази. Конститутивни народи и даље могу покренути витални национални интерес; минималне и максималне квоте делегата из сваког конститутивног народа у Градском вијећу остају на снази; подршка двотрећинске већине делегата је потребна за доношење важних одлука као што је буџет.

Без обзира на ове чињенице, у Мостару ће бити оних који ће настојати да ширестрах и несигурност у предстојећим данима и седмицама како би погрешно представили промјене које доноси одлука Уставног суда БиХ и шта то значи у пракси за грађане Мостара.

У својим разговорима са Мостарцима, без обзира у којем дијелу града живе, њихове најважније бриге увијек су исте – посао и економија. Они желе да се њихови политичари усредсреде на та питања. Спровођење одлука Суда како би се избори могли одржати у октобру отворићеврата новим градским властима да рјешавају ова питања.

Градске власти су остварили конкретне и позитивне резултате у првом мандату (2004-2008) у складу са постојећим Статутом. Ово није *моја* оцјена – то је нешто што су ми Мостарци потврдили много пута. Нема разлога да се опет не постигну позитивни резултати након наредних избора.

Међутим, да би се то десило, да би се мостарске власти поново вратиле постизању конкретних резултата који ће помоћи да се створе пословне могућности и побољшају локалне услуге, потребно је да политичари ураде свој посао и спроведу одлуку Суда како би избори могли бити одржани у Мостару у октобру.

Јасно је да је ово питање исувише важно да би се препустило само политичарима. Надам се да ће у наредним данима и седмицама тиха већина Мостараца у цијелом граду, те из свих конститутивних народа, који желе најбоље за свој град и своје суграђане, изразити своја мишљења и охрабрити политичаре и званичнике да испуне своје обавезе прије утврђеног рока 10. маја. Разговарајте с вашим локалним политичарима и реците им шта желите. Не можемо заборавити прошлост, али се морамо окренути ка будућности и радити на томе да та будућност буде боља.

Постоје мали знаци наде. Прошлог понедјељка су се локални представници политичких странака састали по први пут како би започели разговоре. Иако мала, шанса постоји. Још увијек има времена да се постигне договор. У данима и седмицама које предстоје мора се организовати више састанака, а ти састанци морају довести до договора. С обзиром да је остало јако мало времена, важно је да политичари максимализују шансе за успјех. У том смислу, могли би слиједити примјер шест политичких лидера који су недавно организовали своје састанке на начин да је сваки пут један од њих био домаћин разговора док су истовремено себи дали довољно простора да се постигне компромис.

Ова година има потенцијал да буде боља година за Мостар. То може бити година у којој ће Мостар направити корак напријед и

поново фокусирати напоре на јачање економије, отварање нових радних мјеста и побољшање услуга које се пружају на локалном нивоу. Дешавања у периоду до 10. маја имаћесуштинску улогу у постизању ових циљева.

Мостарски политичари и лидери политичких странака из којих долазе знају шта треба даураде. Врло јасно сам им рекао да не очекују од мене да радим њихов посао умјесто њих. Сат откуцава. Сва пажња је сада усмјерена на њих.